

FRIDA
SKYBÄCK

ČTENÁŘSKÝ
KROUŽEK
na KONCI SVĚTA

Od autorky Knihkupectví na Riverside Drive

MONIN
KNIŽNÍ
HOTÝLEK

ROMÁN

ČTENÁŘSKÝ
KROUŽEK
na KONCI SVĚTA

Copyright © 2019 by Frida Skybäck
by Agreement with Andrew Nurnberg Associates International
Limited and Enberg Agency, Sweden

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Vladimíra Mužíková, 2023
Cover © Markus Hedström, 2023
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

ISBN 978-80-277-3936-3 (pdf)

ČTENÁŘSKÝ
KROUŽEK
na KONCI SVĚTA

FRIDA
SKYBÄCK

přeložila Vladimíra Mužíková

Pro Tildu & Klaru

1

Středa 29. května

Když Patricia Sloanová otevře podlouhlou poštovní schránku a vyvedne ranní poštu, tak si zprvu té bílé obálky nevšimne. Pouze vytáhne hromádku dopisů, novin a reklamních letáků, zastrčí si ji do podpaží, shodí červený praporek a jde k brance.

Přestože je teprve květen, v městečku Charlottesville je horko, jako by ho pokrývala těžká deka. Tráva zežloutla a uschla a půda je tak vysušená, že se v ní kolem statku vytvořily dlouhé pukliny.

Patricia položí ruku na bílý sloupek dřevěných vrátek. Dnešní den na Mackenzie, škole, kde pracuje, byl obzvlášť náročný. Začalo to hned ráno, kdy se v osmé třídě během hodiny sexuální výchovy spustil požární alarm.

Patricia si už od začátku byla jistá, že jde o planý poplach. Na chodbě totiž viděla Dennise Rodda se zapalovačem v ruce. Ale z bezpečnostních důvodů se přesto musela celá škola evakuovat a přimět pět set pubescentů, aby se na fotbalovém hřišti vyrovnali do řad, je asi tak snadné jako nahnat stádo zdivočelých býků do úzké ohrady.

Patricia si promne ztuhlé rameno. Přerušení výuky samozřejmě způsobilo, že osmáci nestihli probrat celou lekci sexuální výchovy, což nesmírně popudilo jejich učitele biologie pana Alvarze. Dělal

mu starost, že žáky stihl seznámit pouze s úvodní, informační částí své hodiny, a k té druhé, ve které se s nimi chystal probrat důsledky – doslova řekl – „nezodpovědného používání reprodukčního systému“, se vůbec nedostal, a proto požadoval okamžitou změnu rozvrhu, aby mu bylo umožněno dokončit svou přednášku. Patricia měla chuť mu odpovědět, jestli by se spíš on neměl zamyslet nad svým nezodpovědným používáním vody po holení, ale místo toho se jí podařilo dohodnout s učitelem matematiky, že panu Alvarezovi přenechá polovinu své vyučovací hodiny.

Než tohle všechno Patricia vyřešila, bylo už deset a dostala se do skluzu. O čtyřicet pět minut později, když už konečně začínala mít pocit, že to všechno dohnala, se do recepce přihnala Rachel Morganová se dvěma prsty nacpanými do nosních dírek. Měla na sobě cvičební úbor a nad shrnutými ponožkami poškrábané nohy. „Hráli jsme fotbal,“ zamumlala.

Bohužel byla Patricia v tu chvíli ponořená do jedné z ředitelčích nekonečných zpráv o spotřebě materiálu v souvislosti s pracovním právem, a tak jí uklouzlo „Prosím?“, načež dívka vytáhla prsty z nosu, takže jí z něj začala crčet krev na koberec s emblémem školy.

Patricii nenapadlo nic lepšího než si z krku stáhnout svůj oblíbený šátek a přitisknout ho Rachel na obličej, zatímco se snažila přivolat školní zdravotnici. Jenže paní Fletcherová byla jako obvykle na školení, takže Patricia se nakonec musela do její pracovny vloupat. Když pak, o hodně později, propustila chudinku Rachel se dvěma tampóny nacpanými do nosu, začalo zvonit na oběd.

„Teda to byl dneska den,“ povzdechne si Patricia a přivítá se se svým labradorem Barrym, který jí přichází k brance naproti. Barry zvesela pohazuje hlavou a Patricia se usmívá. Neví, co by si bez něj tady na statku v Mill Creeku počala. Barry ji nejen hlídá, ale dělá jí i společnost, když je jí smutno.

Mává ocasem a s cílým hopsáním ji doprovází až k verandě, kde si Patricia sedne na modrou houpačku.

Od polí fouká jemný vánek a příjemně ji osvěžuje, zatímco Patricia prochází poštu a třídí ji na hromádky. Složenky pokládá na

jednu, letáky z místního obchodu a poslední číslo *Acres* na druhou. Nakonec jí v ruce zůstane jen dopisní obálka. Je malá, adresa na ní úhledně napsaná černou propiskou a razítko je ze zahraničí.

Patricia obálku zkoumavě otočí. Žádný odesílatel. Ručně psané dopisy dostává jen výjimečně, takže ji zprvu napadne, že to psaní bude určené spíš pro Toma a Eunice o dva domy dál. Poskytují ubytování zahraničním studentům, kteří si chtějí na jeden rok vyzkoušet, jaké to je chodit na opravdovou americkou střední, a za posledních deset let u sebe měli mládež z Holandska, Francie a Německa. Patricia nikdy nedokázala pochopit, z jakého důvodu se rodiny, které si mohou dovolit poslat své děti studovat do zahraničí, rozhodnou právě pro školu v Mill Creeku, ale je možné, že i hraní beer pongu a flašky může mít jistý vzdělávací efekt, když se hraje v anglicky hovořícím prostředí. Jenže dopis není adresovaný Tomovi a Eunice, ale jí.

Patricia zkusí bílou obálku otevřít, ale je pevně zalepená. Stejně dostala cestou domů v tom horku žízeň, jde tedy dovnitř, aby si nalila ledový čaj z konvice v lednici, a současně si vezme nůž na rozříznutí obálky, než se vrátí zpátky ven.

Opodál bouchají ve větru vrata červené stodoly. Budova by potřebovala natřít, její barva už je vybledlá a místy se odlupuje, jenže Patricia na to nemá čas ani peníze.

Unaveně přejíždí pohledem po polích. Okolí statku vypadá od jejího dětství stále stejně. Vítr pohupuje listy tabáku, za nimi se na slunci zlatě leskne pole pšenice a sousedovic silo.

Patricia použije časopis jako vějíř. Její malé hospodářství se s Hendersonovým nemohlo nikdy měřit a Patricia už ho několik let postupně krok za krokem likviduje. Převážnou část půdy, kterou zdědila po rodičích, prodala, stejně jako všechny krávy a prasata, a dokonce se zbavila i všech strojů, jež měly nějakou hodnotu. Částečně si přála chov dobytka zachovat, ale to by na to nesměla být sama. Nakonec si nechala jen pár slepic a malé políčko, kde pěstuje dýně, rajčata a fazole, ale zvuky a pach dobytka jí chybí.

Někdy přemýšlí, jaké by to bylo, kdyby ze statku odešla. Původně neměla v plánu tady zůstat nadobro, ale když se její mladší sestra Madeleine před více než třiceti lety ztratila, nedokázala ho prodat.

Podívá se na dřevěnou područku, na níž jsou vyrytá písmena M a P, a hlasitě si povzdechne. V dětství se sestrou tvořily nerozlučnou dvojici. Nehnuly se od sebe ani na krok, a když pak trochu povyroستly, byla Madeleine tím, komu se Patricia se vším svěřovala. Jakmile se Patricia odstěhovala z domova, volala své sestře pravidelně každou neděli. Dokázaly spolu protelefonovat celé hodiny, ležely na posteli, namotávaly si zkroucenou telefonní šňůru na prst a přitom probíraly všechno, co během týdne zažily. Pokaždé když jí Patricia vyprávěla o nějakém nepovedeném rande nebo nějakém trapasu ze školy, vřískala Madeleine smíchy tak nahlas, že na ni táta tloukl přes zeď.

Proto Patricia nejásala radostí, když se jí Madeleine svěřila, že byla přijata jako praktikantka do svobodné církve v jedné malé vesnici ve Švédsku. Samozřejmě si uvědomovala, že to pro její sestru představuje šanci podívat se do světa a poznat rodnou zem jejich mámy, ale nedokázala si představit, že Madeleine odjede pryč. Že mezi nimi bude ležet oceán.

Patricia zavrtí hlavou. Ještě stále se jí derou slzy do očí, když si vybaví okamžik, kdy svou sestru viděla naposledy. Patricia ji odvezla na nádraží v Charlottesville. Madeleine byla tak šťastná. Oči jí zářily očekáváním a rozesmátá jí mávala z vlaku. Kdyby tenkrát Patricia věděla, co se stane, nikdy by jí nedovolila odjet, jenže místo toho jí jen zamávala na rozloučenou.

Patricia pohladí vyrytá písmena na houpačce. Přijít o milovanou osobu je zvláštní pocit, o to zvláštnější, když člověk neví, co se s ní stalo. Madeleine v té vesnici strávila jen pár měsíců, než zmizela. Jednoho dne si sbalila věci a odešla ze sboru pryč, aniž někomu řekla, kam má namířeno. Od té doby ji nikdo neviděl.

Patricia zažene nepříjemné vzpomínky a zvedne dopis. Brýle na čtení má v kabelce, ale nemá sílu si pro ně dojít. Místo toho

přimhouří oči. Na dopisní známce je obrys královny v modrošedém s korunou na hlavě.

Žmoulá obálku mezi prsty, zatímco bez většího zájmu luští písmena. S v e r i g e.

Patricia sebou trhne. Přišel jí dopis ze Švédska?

Rychle zasune špičku nože pod okraj obálky a rozřízne ji. S tlukoucím srdcem dovnitř strčí prst, ale překvapivě v ní nenahmatá žádný dopis. Obálka je prázdná. Ne, něco v ní je, cítí to, a když obálku obrátí vzhůru nohama, vyklouzne to ven.

Patricia nevěřícně zírá na řetízek ve své dlani. Náhle se jí udělá zle a neví, co si počít. Vnitřní hlas jí radí vzít nohy na ramena a zmizet odsud, přesto ale zůstává sedět na místě.

Roztřesenou rukou zvedne tenký řetízek a podrží ho proti slunci. Stříbro se matně leskne a malý přívěsek ve tvaru noty se pohupuje ze strany na stranu.

Patricia sevře řetízek mezi prsty. Poznává ho, přestože už to bude přes třicet let, co ho viděla naposledy.

Pomalou si přívěsek přiblíží k očím a zblízka ho zkoumá. V tu chvíli má pocit, jako by se jí zhoupla zem pod nohama. Tenhle řetízek Patricia koupila Madeleine k jejím osmnáctinám. Měla ho na krku, když odjížděla do Švédska.

Patricia zavře oči. Snaží se roztřídit tisíce myšlenek, jež se jí honí hlavou. Je to skutečně Madeleinin řetízek? A proč jí ho v tom případě někdo poslal? Znamená to, že někdo ví, co se s ní stalo?

Patricia zvedne hlavu, teprve když do ní Barry strčí čumákem. Zvedne se z houpačky a na slabých nohách klopytá do kuchyně – uvnitř je skoro stejné vedro jako venku. Skloní se ke kohoutku, pustí vodu a opláchně si obličej.

Studená voda jí stéká po krku a Patricia lapá po dechu. Barry se posadil na kobereček vedle ní. Soudě podle jeho výrazu nepochybně čeká, že dostane něco k jídlu.

Patricia popadne utěrku a zaboří do ní tvář. Snaží se o tom řetízku nepřemýšlet, ale nedokáže od něj odtrhnout oči. Bezradně si tře zátylek.

Už víc než polovinu života jí vrtá hlavou, co se s její sestrou stalo. Za tu dobu si vytvořila několik scénářů, co by mohlo být příčinou jejího zmizení, ale ani jeden z nich jí nepřinesl kýžený klid mysli. Patricia žije ve stínu skutečnosti, že neví, kde její sestra je, a ty otázky si neustále nosí v sobě. Tak velkého smutku se nedá jen tak zbavit, říká si, ten je neustále přítomný, jak vyhloubená díra v srdci.

Položí ruku Barrymu na hlavu a pohladí ho po jeho hebké srsti. Zničehonic ji přepadne pocit prázdnoty. Pokud ta osoba, která jí ten řetízek poslala, skutečně něco ví, tak by se jí měla pokusit najít. Ale jak má Patricia zjistit, kdo jí ho poslal?

Přestože je na večeri ještě brzy, nasype Barrymu do misky granulí. Pes nadšeně vrtí ocasem a vrhá se na jídlo hned, jak ho panička položí na zem.

Patricia ho pozoruje. Celé roky si přála dostat nějaké znamení, a přesto ji to teď, když se konečně dočkala, nechává podivně chladnou.

„Obávám se, že budu muset jet do Švédska,“ pronese matným hlasem k Barrymu. „Obávám se, že tam budu muset zajet a ještě jednou se pokusit najít Madeleine.“

Barry zvedne hlavu a pohlédne na ni svými hodnými očima a ona na zlomek vteřiny uvěří, že jí naprosto rozumí. Potom se skloní zpátky k misce a granulím s játrovou příchutí.

2

Sobota 8. června

Spínací knoflík na rádiu se viklá, přesto cvakne, když s ním Evy přesně v 7.54, kdy má začít předpověď počasí, otočí. Ten přístroj není ani deset let starý, ale Evy je jasné, že je jen otázkou času, než bude muset sednout na autobus a vyrazit do města koupit nový. A ona do města jezdí tak nerada.

V éteru je chvíli ticho, potom se meteorolog představí. Evy si povzdechne. Zajímalo by ji, podle jakých kritérií tyhle nové hlasatele předpovědí počasí vybírají. Že by záměrně hledali osoby, které mluví nepříjemně? V redakci Švédského rádia možná chtějí, aby lidé při předpovědi počasí usínali, že by to byl nějaký pokus?

Meteorolog mluví rozvláčně. Rozespalým hlasem strojově předčítá napsaný text, zatímco nejspíš přemýšlí nad tím, jak dlouho si bude vařit vajíčka k snídani. (Mám rád, když je žloutek tekutý, ale na druhou stranu, vejce natvrdo se zase dá nakrájet na chleba. Mimochodem viditelnost na jihu Baltského moře je dobrá, dnes neočekáváme žádné přeháňky, během dopoledne vítr ze severozápadu o rychlosti sedm až dvanáct metrů za sekundu, ale postupně bude ustávat a výška hladiny vody se nezměnila.)

Evy přiloží špičku tužky na stránku ve svém poznámkovém sešitu a píše, jak nejrychleji umí. Musí to všechno stihnout zapsat, protože další předpověď počasí bude až ve 12.55.

Teprve když má hotovo, napije se Evy kafe a pohledem sklouzne k výhledu z okna. To, že zní dnešní předpověď dobře, ještě neznamená, že je riziko nehod nižší. Naopak, riziko se při pěkném počasí zvyšuje, protože k moři vyrazí daleko víc lidí.

Evy si zrovna soustředěně potírá dva plátky knäckebrotu máslem a paštikou a navrch pokládá okurku, když zvenku něco zaslechne. Vzduch prořízne hlasité zamňoukání doprovázené škrábáním na dveře. Evy se s hlasitým vzdychnutím zvedne od stolu a belhá se ke dveřím.

Venku na schodech stojí Saba a protahuje se v prvních ranních paprscích. Vypadá to, že se ani trochu nestydí, že byla celou noc venku. Naopak, lhostejně mává svým černým ocasem, jako by říkala *Královna je doma*.

Evy pootevře dveře a přísně si měří kočku, jež jí kritický pohled drze opětuje.

„Tak mazej dovnitř,“ zamumlá a nechá ji prosmýknout se do domu.

Saba vyskočí na prázdnou židli u stolu a Evy jí na připravený talířek nandá paštiku.

Jedí v tichosti a Evy si v duchu pochvaluje, že tohle je nejhezčí část dne. Pár minut jen tak sedí, v ústech cítí křupání knäckebrotu s tučnou paštikou a je zcela ponořená do svých myšlenek. Vtom k jejím uším dolehne další zvuk. Ozve se bouchnutí sousedových dveří a ona vrhne vystrašený pohled na hodiny. Půl deváté. Už?

Evy zavře paštiku. Obvykle bývá touhle dobou už po snídani, ale dneska jí to kvůli té zatracené artróze trvalo o něco déle. S bolavým kolenem se jí hůř chodí a bodavá bolest ji nutí zůstat sedět déle, než by měla.

„Mazej dolů!“ sykne na Sabu, zatímco se snaží zatáhnout závěs na otevřeném okně. Už to ale nestihne. Yusuf stojí před oknem a mává na ni.

„Dobré ráno,“ zahlaholí zvesela. Jako každé ráno má na sobě hnědou košili, zelenou vestu a khaki kalhoty končící těsně pod kolena, v nichž vypadá ještě menší, než je.

Evy na něj zírá.

„Stíniš mi ve výhledu.“

„Promiň,“ zamumlá Yusuf a pohotově ukročí stranou. „Vlastně jsem ti jen chtěl říct...“

Začne koktat a Evy protočí oči.

„No, copak jsi mi chtěl říct?“

„Že... Saba byla v noci u mě na balkóně. Opět.“

Evy se chytne za čelo. S Yusufem jsou sousedi už víc než deset let, ale ani za tu dlouhou dobu navzdory všem jemným signálům ještě stále nepochopil, že nestojí o jeho společnost. Je neuvěřitelné, kolik lidí v téhle vesnici evidentně postrádá základní sociální kompetence.

„Aha. A co s tím mám podle tebe jako dělat? To ji mám celou noc hlídat, nebo co?“

Yusuf se ošívá, zatímco se mu o nohy otírá jeho tupý jezevčíček.

„Ne, to samozřejmě nechci.“

Evy vzdychne.

„Přestaň ji krmit a bude po problému.“

„Dal jsem jí jen jednou, když jsi byla v nemocnici,“ brání se Yusuf.

Saba spořádala svoji porci paštiky a spokojeně přede, jako by přesně věděla, co způsobila. Evy začne sbírat talíře ze stolu.

„Už nemám čas se tu dál vybavovat,“ ukončí rozhovor britkým tónem.

„Ne, já vím,“ příkyvuje Yusuf. „Musíš si jít udělat to svoje kolečko.“

„Přesně tak.“

Zatahá Melkerovi za vodítko.

„Aspoň, že je dneska hezky,“ zkusí to ještě.

„To není tak jistý.“

„Ne, jasně, to není.“

Evy si stoupne a upře na něj pohled, až mu konečně dojde, že by měl odejít.

„Uvidíme se později,“ zavolá na ni.

„Pokud tě neuvidím jako první,“ odpoví mu, ale jezevčík už ho odtáhl příliš daleko, aby ji mohl slyšet.

„Myslím, že dneska je na to ta správná chvíle,“ zamumlá Evy a pohlédne Sabě do očí. „Co bys řekla na to, kdybych ti jako zákusek ušlehala trochu šlehačky?“

Ranní kolečko jí kvůli bolesti v koleni trvá o něco déle než jindy, a když je s ním Evy konečně hotová, kulhá po cestě vedoucí zpátky na hlavní ulici. Saba si vykračuje za ní. Nikdy nevynechá jedinou Evyinu procházku, pokaždé se drží pár kroků za ní a rozhlíží se do dálky, jako by byly na nějaké tajné misi.

Každé ráno probíhá úplně stejně. Evy nejdřív zkontroluje, jestli je držák záchranného kruhu napevno přišroubovaný a jestli záchranné lano visí pod stříškou, aby na něj nesvítilo slunce, a pak jestli záchranná kotva visí na svém místě na sloupku a jestli je signální vlaječka celá.

Občas se stane, že nějaký pošahaný puberták hodí záchranný kruh do vody, aby udělal dojem na své kamarády, a to ho pak ona musí vytáhnout a pověsit zpátky na své místo a zkontrolovat, že ho neponičili.

Odpovědnost za záchranářské pomůcky na sebe Evy vzala dobrovolně, ale nikdo z celé vesnice jí za to nikdy ani jednou nepoděkoval. Několik let se snaží přesvědčit zastupitele, aby do zátoky koupili záchranný člun, a také navrhla, že by se na jižní stranu koupacího mola měly umístit schůdky do vody, ale zastupitelé o ničem z toho nechtějí ani slyšet.

Evy sevře ruku v kapse v pěst. Pokaždé když o tom přemýšlí, přepadne ji vztek. Starosta Alf skutečně není nejostřejší tužka v penálu. Tvrdí, že kolem mola je jen slabý proud, a proto tam stačí mít jen záchranný kruh, přestože každý ví, že síla proudu je proměnlivá a navíc táhne ven na otevřené moře. Evy má v plánu Alfa shodit na jižní straně mola do vody, aby jí předvedl, jak se dokáže dostat ven jen s pomocí kruhu, jen ještě nevymyslela, jak ho do zálivu nalákat.

Dnešní ráno je krásné, i když tomu Evy většinou nepřikládá žádnou váhu, a po zbytek cesty do centra cítí, jak ji sluníčko příjemně hřeje do tváře.

Na dálku vidí Monin knižní hotýlek. Starou žlutou kapitánovu usedlost s tou svou bláznivou architekturou, zkosenými lištami a elegantně vysoustruženým obložním oken, hrdě trůnící uprostřed stinné zahrady na konci hlavní ulice. Evy se s Monou přátelí od začátku osmdesátých let, co se přistěhovala do Ljusskäru, a i když je strašně chaotická a často opakuje stejné otázky stále dokola (Jak se máš? Nic moc, bolí mě koleno. Aha, a co tvoje koleno? *Da capo!*) je jednou z mála osob, které ještě snese.

Než Evy přejde přes ulici, střelí pohledem přes rameno. Zprvu, když se jí Mona svěřila, že by starý hotel po svých rodičích chtěla přejmenovat na Monin knižní hotýlek, byla tím nápadem nadšená. V duchu už si malovala Ljusskär plný hostů milujících literaturu a jak pro ně na prosklené verandě budou pořádat progresivní debatační kroužky a besedy se zajímavými spisovateli.

Bohužel se ukázalo, že Monina vize je daleko skromnější. Ona chtěla především naplnit svůj dům knihami, protože to podle ní vypadalo *útulně*, a od té doby do Ljusskäru proudili hosté, kteří v životě neslyšeli ani o Faulknerovi, ani o Proustovi.

Evy přitiskne ruku na své bolavé koleno. Jelikož se nechce s Monou hádat, tak už to téma neotvírá, ale na první pohled je jasné, že její hotýlek má daleko větší potenciál. Teď když člověk vejde dovnitř, tak má pocit, jako by se ocitl doma u nějakého knihkupce trpícího stařeckou demencí. I když i senilní prodavač v knihkupectví by měl v knihách alespoň nějaký systém, zatímco ty Moniny leží poházené, kam se člověk podívá – mezi květináči na parapetu, na kávových stolicích u moly prožraných křesel a pod každou miskou a dekoračním předmětem. Navíc je každá záclona a dečka ušitá z jiné látky a na každé možné volné ploše stojí vázy z blešáku, staré plechovky s víčky a šeredné svícný. Prostě je tam mírně řečeno čurbes a vedle toho všeho ještě Mona servíruje ty svoje sušené řasy v malých mističkách ve tvaru zvířátek. Jako by

nějaký literát s aspoň špetkou sebeúcty měl chuť jíst občerstvení z růžových plameňáků!

Čím víc o tom Evy přemýšlí, tím víc ji to štve. Za celou dobu Mona nebyla schopná uspořádat jediný literární večer. Jednou už se jí málem podařilo sem dostat Bjarneho Neesgarda, jenže ten svou účast na poslední chvíli odřekl, protože ho trápil vbočený palec, a nedal si říct, ani když mu Mona na dobu jeho pobytu slíbila neomezenou péči o nohy a doživotní přísun meziprstních korektorů.

Čtenářský kroužek sice sem tam pořádá, ale ten Evy moc nebaví. Ze začátku na něm párkrát byla, ale pak ji přestaly všechny ty diskuse o banalitách bavit. Častokrát víc než samotnou knihu řešili, co budou pít za víno, a někteří účastníci naprosto drze využívali příležitosti, aby vyventilovali své osobní problémy, místo aby se soustředili na děj knihy a vývoj hlavních postav. Když člověk několik hodin věnuje hloubkové analýze nějakého díla a je připraven se podělit o své poznatky, je nanejvýš bolestné muset místo toho poslouchat nářky nějaké vínem zbrunátnělé pojišťovačky s domácí trvalou na hlavě, že se rozpadla nějaká skupina ABBA.

Na poslední schůzku, které se Evy zúčastnila, propašovala stopky a ukázalo se, že její obavy byly oprávněné, protože o zvolené knize se bavili pouze jedenáct procent z celého času. Když pak domácí trvalá oznámila, že na příště vybrala knihu *Údolí plavých koní*, rozhodla se Evy ze čtenářského kroužku vystoupit.

Evy zavrtí hlavou. Ještě stále cítí hořkou pachut' v ústech, když pomyslí na to, kolik braku byla nucena si přečíst. Pro Monu je ochotná udělat hodně, ale čeho je moc, toho je příliš.

Přejde na druhý chodník a zrovna se chystá zahrnout k hotelu, když si někoho všimne. Rychle uskočí za roh domu. Přestože ji od té osoby dělí minimálně třicet metrů, není pochyb o tom, kdo to je. Marianne si to tu štráduje na jehlových podpatcích a v šatech, které ji obepínají tak těsně, že vypadá jako obvázaná stahovacím obinadlem.

Evy se opře o zeď a cítí, jak se jí Saba, jež ji mezitím dohnala, otírá o nohy. Nechápe, jak si Marianne může vzít takové boty

dobrovolně na nohy a co vůbec pohledává v Ljusskäru. Proč nezůstala v Americe, kde je evidentně tak spokojená?

Marianne nejspíš míří k Moně, ale zastaví se, když jí začne pípat kabelka. Automaticky z ní vyloví mobil a přitiskne si ho k uchu.

Evy nakrčí nos. Někteří lidé jsou očividně tak důležití, že musí být neustále k dostižení. Ji osobně by ani nenapadlo si bezdrátový telefon kupovat. Kdyby s ní chtěl někdo mluvit, tak ať jí zavolá na pevnou linku.

Hlasitě si povzdechne. Evy si chtěla u Mony koupit pár housek s mořskými řasami, ale ani omylem tam nepůjde teď, když se kolem hotelu poflakuje Marianne. Od té doby, co nechala zbořit dům po svých rodičích a postavila si místo něj ten příšerný barák, který jí stíní ve výhledu na moře, ji Evy nesnáší. Marianne je arogantní a samolibá, slovy Voltaira taková madam *je-sais-tout*. Nemá špetku rozumu ani slušného vychování.

Evy udělá rozčileně čelem vzad. Nechápe, čím Ljusskär všechny tyhle nepřizpůsobivé jedince tak přitahuje. Sem se snad sjíždí všichni pitomci z celého světa. Evy se obává, že jestli to takhle půjde dál, tak za chvíli bude v téhle nebohé vesnici jediná přičetná.

3

Erika natočí zpětné zrcátko, aby viděla na Linu, jež sedí na zadní sedačce s iPadem na klíně. Usměje se, když se střetne s dceřiným pohledem.

„Za chvíli už tam budeme.“

Lina přikývne. Chudinka netuší, že důvodem jejich náhlého odjezdu v osm ráno hned první den prázdnin byly matčiny nepovedené snahy o svádění manžela.

Erika si začne okusovat nehet na malíčku. V pubertě si myslela, že to se sexem se v dospělosti vyřeší. Představovala si, že se sex stane tak nějak víc běžnou součástí života – něco jako nedělní obědy a mytí oken (což je činnost, jež, když se nad tím tak zamyslí, skutečně připomíná sex – vyžaduje jistý zápal pro věc a pár krkolomných pozic, ale když je po všem, člověk z toho má dobrý pocit a nechápe, proč to nedělá častěji).

Erika nechá pohled sklouznout přes lány polí do dálky. Do těch oken by se skutečně měla pustit, jenže její seznam úkolů je nekoječný, jak to má všechno stihnout? Sousedka Henrietta Sköldová jí poradila, že u nich doma používají lety zaběhnutý rozvrh, díky němuž vždycky stihnou udělat všechno včas. Jejich dům vypadá neustále dokonale – okna jsou čistá, zahrada poklizená a tráva čerstvě posekaná. Henrietta by nikdy nezapomněla udělat dětem

svačinu na školní výlet, svátečně vyzdobit dům nebo přezout gumy na autě. Ona a Adam mají nejspíš i bezchybný sex. Určitě ho mají ve svém rozvrhu, stejně jako mytí oken.

Nepříjemně rychle je předjede nějaký mercedes a Erika polekaně trhne volantem, takže jejich auto prudce vybočí. Srdce má v tu chvíli až v krku a rychle ještě jednou zkontroluje svou dceru ve zpětném zrcátku, ale vypadá to, že Lina si toho vůbec nevšimla.

Erika opatrně zpomalí a zhluboka se nadechne. Nerada jezdí autem takhle daleko. Původně měli v plánu jet celá rodina a v takových případech vždycky řídí Martin. Jenže letos je zavalený prací ve své auditorské firmě. *Jeďte sami*, řekl, aniž zvedl oči od svého počítače, *přijedu za vámi, až to dodělám*. A starší dcera Emma si poprvé v životě sehnala brigádu. Bude sbírat jahody na statku vzdáleném pár kilometrů od domova.

Erika zaryje nehty do volantu. Časy se mění, říká si. Emma už je veliká a Erika chápe, že v patnácti letech nechce trávit dovolenou se svými rodiči. Přesto ji ale mrzí, že v létě nebudou všichni pohromadě. Těšila se, že ještě naposledy pojedou k mámě do hotelu celá rodina pohromadě.

Znovu sešlápne plyn. Monin knižní hotýlek Erika pamatuje od svého dětství. Je to takové kulturní centrum Ljusskäru – místo, kde se lidé scházejí, aby si popovídali, a kam si chodí pro mámin vyhlášený chléb a koláče, a široko daleko je to jediné místo, které nabízí ubytování. V době jeho největší slávy se sem lidé sjížděli až z daleka, aby na jeho kouzelné prosklené verandě povečeřeli nebo oslavili křtiny, narozeniny a svátky, jenže počet návštěvníků přijíždějících do tohoto letoviska bohužel poslední dobou značně prořídil.

Přes silnici přeběhne zajíc, ale dřív než o něm Erika stihne říct Lině, je zase pryč. Právě blízkost k přírodě je jeden z důvodů, proč tohle místo tolik miluje. Ljusskär leží na opravdu nádherném místě, je to taková skrytá perla na břehu moře, uprostřed österlenských zvlněných polí a rukodělných statků. Erika si pochopitelně uvědomuje, že pro její matku není lehké vést hotel sama. Monin zdravotní stav se za poslední dobu zhoršil. Erice opakovaně volají

mámíni sousedé, aby ji zpravili o Monině nezodpovědném chování. Například vloni na podzim zapomněla na sporáku hrnec s mlékem, takže v kuchyni začalo hořet, a o pár týdnů později vylezla na střechu, aby se podívala, jestli do komína nespadol pták, a pak nemohla slézt dolů. Jako by toho nebylo dost, tak navíc ještě začala marodit. Letos v zimě prodělala několik infekčních onemocnění, jedno střídalo druhé, a v únoru dokonce skončila v nemocnici, protože se jí nedařilo srazit horečku a penicilin nezabíral.

Ericce přeběhne mráz po zádech, když si na to vzpomene. Bylo skličující dostávat všechny ty zprávy a přitom se nacházet dvě stě kilometrů odtamtud a nemoc nic dělat. Pokaždé když Mona onemocněla, nabídla se, že přijede, ale máma všechny její nabídky pomoci rázně odmítla. *Máš svých starostí dost*, říká vždycky a nejspíš má pravdu. S Martinem oba pracují na plný úvazek a s domem vyžadujícím neustále nějakou opravu, s jednou pubertáčkou a jednou pětiletou dcerou na krku člověk skutečně nemá času nazbyt, ale kdyby ji máma poprosila o pomoc, tak by to samozřejmě nějak vymyslela.

Nahlas si povzdechne. Posledních pět let bylo skutečně náročných. V době, kdy byla doma na mateřské s Linou, rozjel Martin svoji firmu a od té doby má pocit, že spolu už téměř vůbec nekomunikují. Její manžel se skoro nehne od počítače. Když zrovna nepočítá účetní uzávěrky nebo výplaty, tak pro změnu dělá na daňových přiznáních.

Když za ní Martin přišel s nápadem založit si vlastní firmu, byla z počátku nadšená, protože si od toho slibovala, že bude mít flexibilní pracovní dobu, jenže on místo toho pracuje dvakrát tolik co předtím. Poslední dobou má tolik práce, že dokonce začal přespávat v kanceláři a Erika už si ani nevzpomíná, kdy naposledy spolu spali. Nebo myli okna, pomyslí si trpce.

Předtím než se z Martina stal soukromý podnikatel, znamenala pro něj rodina všechno, každé delší volno spolu trávili v Ljusskäru. Pomáhali Moně, když měla plno: stlali a převlékali postele, myli nádobí a připravovali snídaně. I když to bylo docela náročné, tak

si přitom užili spousty legrace. Bývala to taková jejich tradice, nacpat se všichni do auta, odjet do Skåne a užít si pár dní na jižním pobřeží uprostřed překrásné krajiny.

Jenže tyhle časy jsou zřejmě nenávratně pryč a Erika o své matce hodně přemýšlí. Moně bude už šedesát osm a Erika se obává, že další rok plný nemocí a finančních problémů už nezvládne. Navíc, jejich staré rodinné sídlo začíná vypadat dost zpustle. Dům by potřeboval nový nátěr, podlahy obrousit a střecha vyspravit, jenže na to nemá Mona prostředky. Proto by bylo nejlepší nabídnout hotel k prodeji, teď, dokud ještě prosperuje, než ještě víc zchátrá.

Erika sjede z Östra Kustvägen a projede kolem kukuřičného pole hrajícího všemi odstíny barev od zelené po máslově žlutou. Ví moc dobře, co si její máma o tom prodeji myslí. Jejich rodina spravuje kapitánovu usedlost již po pět generací, a s Martinem dokonce kdysi uvažovali, že by ji převzali. Ale to už je opravdu dávno. Teď už o tom její muž nechce ani slyšet. Martinův život je zcela spjatý s Halmstadem. On ani Emma si nedovedou představit, že by se odtamtud měli odstěhovat, a i když to Erika není ochotná pokaždé přiznat, tak i jí se tam líbí. Jinými slovy, nejen že bude muset mámu přesvědčit, že je čas jít do penze, ale navíc ji ještě bude muset nějak dotlačit k rozhodnutí, aby se vzdala starého rodinného sídla, a to se snáz řekne, než provede.

Při příjezdu do Ljusskäru jim na cestu svítí slunce. Erika stále neví, co si má o tom svém včerejším obřím fiasku myslet. Zčásti se domnívá, že za to může Martin, ale taky se obává, jestli její reakce nebyla přehnaná. Není teď nějak přecitlivělá? Nemohly by to být hormony?

Světlo v Österlenu je jiné, a když Erika zaparkuje, zavře oči a rozhodne se hodit své starosti prozatím za hlavu. Ze všech míst na celém světě je jí nejlíp právě tady. Tady se cítí doma a tady cítí klid a bezpečí – v Ljusskäru jí pokaždé poklesnou ramena o pár centimetrů níž. Než Lině otevře dveře od auta a z kufru vytáhne tašky, ještě se zhluboka nadechne.

Hotel vypadá pořád stejně a Lina vtrhne do kavárenské části, jež současně slouží jako foyer. Mona stojí za tmavě zeleným recepčním pultem. Na sobě má svou tradiční uniformu sestávající ze zářivě barevných legín a blůzy s velkými květy, a když uvidí Linu, všeho nechá a s roztaženou náručí vyběhne své vnučce naproti.

„Teda to byla rychlost! Musely jste jet jak šílenci,“ prohlásí.

„To jo,“ odvětlí Lina. „Máma mě ale taky vzbudila hrozně brzy.“

„Tak to musíš mít velký hlad. Co bys řekla na čerstvě upečenou housku?“

Lina přikývne a vyškrábe se na barovou stoličku, zatímco Erika obejde pult a obejmě Monu kolem krku.

„Ahoj mami. Jak ti je?“

„Ale jo, je mi dobře. Jenom mě trochu bolí záda.“

„Chudinko, to je mi líto.“

„Ále, to nic není,“ namítne a mávne rukou, až se jí to, co má pověšené na krku, rozhoupá jako kyvadlo.

„Co to je?“ zeptá se Erika.

„Tohle?“ odpoví Mona a zvedne lupu pověšenou na dlouhé šňůrce. „To mám na čtení, když jsou písmenka moc malá.“

„Mami,“ povzdechne si Erika. „Už jsi někdy slyšela, že existuje něco jako brýle?“

„Tak stará snad ještě nejsem,“ protestuje Mona. „Lupa je na-prosto dostačující. Navíc byla levná. Víš, kolik stojí brýle? Jen vyšetření zraku stojí několik stovek.“

Erika zmlkne. Mrzí ji, že si Mona nemůže dovolit koupit brýle, když je očividně potřebuje. Možná nebude od věci nakousnout prodej hotelu hned teď. „O něčem jsem přemýšlela...“ začne. Jenže vtom se otevřou dveře a dovnitř vejde Doris. Když spatří Linu a Eriku, roztáhne ústa do širokého úsměvu.

„Ahoj! To je prima, že jste přijely.“

„Ahoj Doris! Pojď dál, zrovna jdu postavit na kafe,“ řekne Mona.

Erika se pozdraví s máminou přítelkyní, která si sedne na barovou stoličku vedle ní. Doris byla vždycky trochu zvláštní, ale je moc hodná a Eričiným dcerám už upletla spoustu čepic a ponožek.

„Máš se dobře?“ zeptá se Doris.

„Ale jo. A ty?“

„Taky dobrý, díky za optání,“ odpoví Doris a obrátí se na Monu.
„Věděla jsi, že si Alf našel přítelkyni?“

„Ne, jak se mu to povedlo?“

„To nevím. Ale Britt říkala, že začal nosit pásek. Asi si jím stahuje břicho. A taky si nabarvil vlasy. Má je černé jak uhel, ale knírek má pořád bílý.“

„Fiha,“ poznamená Mona a rozkrojí housku.

„Britt si myslí, že si chce koupit Yamahu,“ hihňá se Doris. „Takže až sem příště přijede, bude už celý v kůži.“

Erika se nad jejich rozhovorem usmívá a přitom se rozhlíží kolem sebe. Její máma je přeborník v hromadění věcí, takže celý hotel je až po střechu plný pokladů.

Lina tu může chodit celé hodiny a pořád objevuje něco nového – malé porcelánové figurky, mističky plné krásných kamínek, staré puzzle, cestovní kufry s mosaznými zámky plné exotických šatů, zažloutlé časopisy s kreslenými seriály a levandulí provoněné hedvábné vějíře. Ljusskär je, kromě jiného, také o hodně menší než Halmstad. Provoz je tu minimální, a tak nemusí Linu hlídat na každém kroku.

„Prosím,“ řekne Mona a podá Lině housku s máslem, sýrem a marmeládou.

„Dej si jen jednu, jinak nebudeš obědvat,“ napomene ji Erika.

Její máma jí nalije kafe.

„Jsou extra zdravé,“ chlubí se. „Přidala jsem do nich chaluhy. Dej si také jednu! Potřebuješ vykrmit.“

Erika zakoucí očima. Pokaždé když jí máma vnucuje nějaké jídlo, na oko se rozčiluje, ale ve skutečnosti tajně zbožňuje, když jí pod nos strká ty svoje dobroty.

„Chaluhy. Proč?“

„Protože jsou plné živin. A protože jich je všude plno. Sbírám je po kilech. Počkej, to budeš koukat!“

Otočí se, otevře jednu skříňku a vytáhne z ní dvě skleničky.

„Tohle je chaluha bublinatá, kterou jsem naložila,“ řekne a pošle k ní po pultu jednu skleničku. „Okořenila jsem ji kmínem a fe-nyklem. A tohle je sušená čepelatka cukrová.“

„Ona teď dává chaluhy úplně do všeho,“ poznamená Doris a přehodí si svůj dlouhý šedý cop přes rameno. „Co jsme to jedly minulý týden?“

„Rybí polévku s mořským salátem a čepelatkou prstnatou.“

„Bylo to vynikající,“ přikyvuje Doris.

Monina kulatá tvář se rozzáří. Nic jí neudělá větší radost, než když jí někdo pochválí její kuchářské umění.

„Mimochodem, nedávno mě něco napadlo. Nemyslíš, že je na čase, aby se znovu sešel náš čtenářský kroužek?“

„Nerozpustily jste ho náhodou?“ namítne Erika.

„Ne,“ opraví ji Mona, „není rozpuštěný. Jen jsme si daly na pár let pauzu, ale teď mám chuť s ním znovu začít.“

„Jo,“ řekne Doris s vykulenýma očima. „To by bylo skvělé!“

„Prima. Už jsem se ptala Ingy, jenže ta s tím svým šedým zá-
kalem nemůže pořádně číst a audioknihy nemá ráda. A Anci se
odstěhovala do Malmö, aby tam pomáhala své dceři s dvojčaty.“

„Se mnou můžeš počítat,“ ujistí ji Doris a upraví si ve vlasech
svůj žlutý kšilt proti slunci. „Ale musíme si přesně určit, co bu-
deme číst. Nemám ráda knihy, ve kterých je příliš mnoho násilí.“

„Já také ne,“ souhlasí Mona. „Ale erotika by šla, ne?“

Lina, která dokáže přesně rozlišit slova, jež nejsou určená pro
její uši, zbystří.

„Co to je ‚erotika‘?“ zeptá se s andělským výrazem ve tváři a na-
kloněnou hlavou na stranu.

„Nic,“ odpoví Erika pohotově.

„Ne, ne, mami, něco to je! Já chci vědět, co to znamená,“ zopa-
kuje a už se netváří tak andělsky jako předtím.

„To je slovo, které používají dospělí,“ vysvětlí jí Erika. „Nebud
zvědavá a dej si ještě jednu housku.“

Zdá se, že Lině ta dohoda vyhovuje, a Erika je ráda, že se dá
ještě stále tak snadno přesvědčit.

„Já nevím,“ mumlá Doris. „Co když se ženský ze spolku švaldenek dozví, že si čteme o s-e-x-u?“

„Jestli někdo v životě potřebuje víc s-e-x-u, tak jsou to právě ony,“ podotkne Mona. „Ale rozhodně nemusíme číst nic, z čeho bys měla mít špatný pocit. Klidně vyber první knihu ty.“

Doris se podrbe vzadu na krku.

„Zrovna jsem se chystala začít číst *Pýchu a předsudek*.“

„Super! Tu jsem dostala od mámy, když jsem šla do první třídy, ale minimálně padesát let jsem ji už neotevřela,“ nadchne se Mona. „Tohle bude zábava. Slibuju, že na první schůzku uvařím něco opravdu výjimečného.“

Když se ozve zvoneček nade dveřmi, Erika se otočí a spatří vysokou, statnou platinovou blondýnu s elegantním účesem. Erice chvíli trvá, než ji pozná, a když jí konečně dojde, koho má před sebou, stihne už Mona obejít recepční pult.

„Marianne!“ zvolá s otevřenou náručí.

Žena v bílých designových šatech se škrobeně usměje a vtiskne Moně dva vzdušné polibky na tvář.

„Mono, drahoušku,“ vydechne a zvedne si velké, tmavé sluneční brýle na čelo.

„To je překvapení! Kdy jsi přijela?“

„Dneska v noci. Ani se neptej, jakou jsem měla cestu,“ řekne a lehce, téměř neznatelně, se zakření. „Nejdřív jim v letadle došly masky na spaní. V první třídě! Upozornila jsem letušku, že mám zlatou kartu, ale to evidentně nikoho nezajímalo. Potom mi naservírovali studenou rybu, a když jsme konečně přistáli v Kodani, tak se ukázalo, že se jedno moje zavazadlo ztratilo. Zrovna to, ve kterém jsem měla všechny svoje věci na vlasy,“ dodala o něco tišším hlasem. „Omlouváme se,“ řekl mi chlapík v okýnku ve výdeji zavazadel. Jako by mi to mohlo nějak pomoci, až paparazzi zjistí, že jsem tady.“

„To je hrůza,“ podotkne Mona a mávne rukou k pultu. „Dáš si kafe a buchtu?“

Marianne si uhladí své načesané vlasy.

„Buchty nejím, ale kafe neodmítnu. Jestli je ekologické.“

„Je z plechové dózy,“ řekne Mona a usměje se. „Mám tu na návštěvě dceru Eriku s vnučkou Linou. A Doris znáš.“

Marianne se s nimi pozdraví a posadí se na barovou stoličku. Erika nenápadně pozoruje, jak si oprašuje své bílé šaty a pokládá si nohu přes nohu. Vzpomíná, jaké to pokaždé bývalo pozdvížení, když Marianne náhodou zavítala do Ljusskäru. Poslouchat její zážitky z Hollywoodu bylo vždycky ohromně vzrušující.

„Tak, prosím,“ řekne Mona a podá Marianne kávu. „Už jsi doma. Můžeš vydechnout.“

„Ne, nic se neděje,“ odvěti Marianne. „Já se rozčiluji ráda. Je to dobré pro látkovou výměnu, zítra aspoň nebudu muset tolik běhat na běžícím páse.“

„Jak se má Frank?“ zeptá se Mona a odloží kávu konvici. „V tom filmu z vesmíru jsem ho milovala.“

„No, to je pravda, ne každému se podaří přesvědčit režiséra, aby ho nechal chodit po vesmírné stanici jen do půl těla,“ odpoví Marianne suše. „Abych řekla pravdu, tak už jsem s ním delší dobu nemluvila. My už teď spolu komunikujeme jen přes naše advokáty.“

Moně vystřelí ruka k ústům.

„Snad se...?“

„Jo, jo, rozvádíme se. Bude to tak lepší,“ přitaká klidným hlasem Marianne a míchá si přitom kávu.

„To je mi líto. Frank byl tak...“

„Hezký?“ doplní Marianne a mávne rukou, jako by odháněla obtížný hmyz. „To si bohužel myslel i náš údržbář bazénu. A náš masér. A můj nejlepší účetní.“

Mona vytřeští oči. „To myslíš vážně?“

„Můj advokát mi bohužel zakázal se k tomu jakkoliv vyjadřovat. Ale můžu ti říct, že pro mě za mě by Franka klidně mohl přejet autobus, mně to bude naprosto ukradený. Mně bude stačit, když se u něj provede hloubková daňová kontrola,“ usměje se. „Finančnímu úřadu údajně přišlo anonymní udání, že by snad Frank měl mít

tajný účet na Kajmanských ostrovech.“ Marianne se ze slušnosti obrátí na Doris, která ještě neřekla ani slovo. „A jak se máš ty?“

„Dobře,“ odpoví Doris nesměle, ale spíš než jako odpověď to zní jako otázka.

„Na chvíli se nezastavíš, co?“ zeptá se Marianne a usrkne kávy. „To znám. Člověk nemá chvíli klid. Pořád jen samý prodlužování řas, kryolipolýza nebo fitness. Musím říct, že už mě to začíná zmáhat. Potřebuju dovolenou, Saint-Tropez mě jen ještě víc vystresovalo. Já teď čekám na scénáře od Spielberga a Scorseseho, ale než mi přijdou, tak si chci dát pořádnou pauzu.“

„Zůstaneš tady?“ zeptá se Mona a přistrčí k ní talíř s buchtami.

Marianne zvedne svou rukou s dokonalou manikúrou jednu perfektně vykynutou buchtu a otočí ji dokola.

„Ano, minimálně přes léto. George a Amal mě sice pozvali k sobě do svého domu u Komského jezera. Bob De Niro a Meryl by mě prý moc rádi viděli. Jo, jo, už je to let, co jsme spolu natáčeli,“ vysvětluje směrem k Doris. „Už jsem se chystala vyjet, když jsem se dozvěděla, že je pozvaný i Tom Hanks, takže jsem se na to vykašlala,“ řekne a ohrne horní ret.

„Aha. A proč?“ vyzvídá Mona. „Ten s Frankem taky...?“

„Ne, to ne. Jen, že všichni si myslí, bůh ví jak je Tom příjemný, ale mně připadá, že mu sláva trochu stoupla do hlavy. Je jedno, o čem si člověk povídá, on vždycky spustí o tom, že vyhrál dva Oscary, ale proboha, to je už pětadvacet let! *Co se ti od té doby povedlo?* říkám si v duchu vždycky, když začne otravovat s tím, jaký lešticí přípravek je na sošky nejlepší, aby zůstaly stále jako nové.“ Marianne zavrtí hlavou. „Myslím, že tady mi bude líp. Pár týdnů potřebuji žít normálně, zklidnit si nervy.“

Erika sleduje, jak se mámě na tváři rozlévá široký úsměv, a uvědomí si, že tím se její úkol ztížil nejmíň o tisíc procent.

„To zní skvěle. To mám doopravdy radost!“

Marianne si uždělne kousíček buchtu.

„Myslím, že mi prospěje, když budu chvíli dělat to, co dělají běžní lidé, a ne se jen tak potloukat kolem,“ dodá odhodlaně.

„Můžeš vstoupit do našeho čtenářského kroužku,“ vyhrkne Mona. Doris je rudá jak krocan, ale mlčí.

„Kdo všechno v něm je?“

„Prozatím jen já a Doris. Jú, to bude jako kdysi,“ rozplývá se Mona. „Pamatujete, jak jsme si tenkrát na molu u vody četly Nancy Drew?“

Marianne tuká svými rudými nehty do stolu.

„Tak dobře,“ řekne zamyšleně. „Potřebuju se nějak zabavit. Ale v tom případě to musíme zahájit pořádnou oslavou, s drinky a *hors d'œuvres*.“

„Určitě,“ švitoří Mona. „Přijď odpoledne a vymyslíme, jak to uděláme. Máme v plánu začít *Pýchou a předsudkem*.“

„To jsem ještě nečetla.“

„V tom případě je to skvělá volba,“ řekne Mona a lehce dlobubne Doris do boku.

Marianne se zvedne a zamává napůl snědenou buchtou.

„Prosím tě, hlavně mi neříkej, že je v tom máslo.“

„Úplně minimálně.“ Mona se směje, ale Erika vidí, že za zády kříží prsty.

Marianne si nasadí sluneční brýle a zamává způsobem, jakým mávají jen malé děti a členi královských rodin.

„*Toodeloo*,“ zvolá a odchází pryč.

Erika se chystá promluvit, ale Doris ji předběhne. Vypadá jako papiňák zapnutý na nejvyšší teplotu těsně před vybuchnutím.

„Proč jsi to udělala?“

„Co jsem udělala?“ zeptá se Mona nevinně a vrtí přitom nechápavě hlavou.

„Pozvala jsi ji do čtenářského kroužku.“

„A co je na tom špatného?“

„Ty si opravdu myslíš, že ona stojí o naši společnost?“ namítne Doris a rozhodí rukama. „Vždyť už nemáme skoro nic společného.“

„Ale Doris, vždyť jsme kamarádky.“

„Já bych spíš řekla, že jsme *bývalé* kamarádky. Kdy naposledy se ti ozvala?“

„To už nevím,“ odpoví Mona a pokrčí ramenem.

„No vidíš. Nechci být zaujatá, jenže ona mě pokaždé tak znervozní. Vedle ní si připadám jak... mimozemšťan.“

„Ale prosím tě!“ namítne Mona a položí jí ruku na rameno, „Bude sranda. Slibuju, bude to jako dřív.“

„Tak to rozhodně nebude,“ bručí Doris.

„Prosím, dej tomu šanci.“

Doris si vzdychne a skloní hlavu tak hluboko, že se člověk musí dívat skrz žlutý kšilt, aby jí viděl do obličejce.

„Kvůli mně,“ pokračuje Mona.

„Tak jo,“ souhlasí nakonec. „Dám tomu *jednu* šanci. Ale jestli zase začne mluvit o tom, čím se maže kolem plavek, jako minule, tak okamžitě odcházím.“

„Myslíte, že se Marianne chystá do důchodu?“ přemýšlí Erika. „Znělo to, jako by ji její starý způsob života už nebavil. Jí bude letos taky šedesát osm, že jo?“

„Člověk přece nemusí chodit do důchodu jenom proto, že je mu přes šedesát,“ ohradí se Mona. „Já svůj hotel nikdy neopustím. Až ten den přijde, tak mě odsud budete muset vynést.“

Erika skousne ret. Tak takhle si to tedy nepředstavovala.

„Naše rodina...“ řekne Mona a začne přitom utírat pult.

„... tady žije už po pět generací,“ doplní Erika. „Ano, mami, já vím.“

„Nechci se opakovat, ale mě opravdu mrzí, že tvoje děti nevyrůstají v Ljusskärnu jako ty. Tady bych vám s Linou mohla pomáhat a vy byste měli víc času sami pro sebe. Víš přece, že sex je alfou a omegou každého manželství.“

„Mami,“ zasténá Erika a pomyslí si, že není divu, že má tak komplikovaný pohled na sex.

„Chci jenom říct, že na sebe nesmíte v tom chaosu s malými dětmi zapomínat. Četla jsem o jednom páru, který si zavedl...“

„Nech toho,“ rychle ji přeruší Erika. „Slíbila jsi, že se do našeho soužití nebudeš plést. Nám je v Halmstadu dobře a oba tam máme práci. Čím bychom se tady živili, kdybychom se sem přestěhovali?“

„Mohli byste pracovat se mnou, v hotelu.“

„Máš tady šest pokojů. Z toho se pět lidí neuživí. Kromě toho by hotel potřeboval zrenovovat.“

„Já jsem svoji podnikatelskou činnost rozšířila,“ prohlásí Mona pyšně. „Před několika týdny jsem začala vařit a rozvážet jídlo místním seniorům. Ta šlichta, co jim vozili z města, nebyla k jídlu, takže tu mám vývařovnu a dopravu.“

„Myslela jsem, že jsme se dohodly, že trochu zvolníš.“

„Všichni si toho moc váží,“ vloží se do toho Doris.

„A myslím, že i ty moje chalupy budou mít úspěch!“ pokračuje Mona a zeširoka mávne rukou k hlavnímu vchodu, až se jí lupa na krku rozhoupe. „Co kdybych vedle vchodu pověsila polici s produkty z chaluh? Tím by se určitě dalo něco vydělat!“

Erika jen nerada přikývne. Nedokáže říct, jestli jsou chalupy natolik lukrativní produkt, ale rozhodně je to lepší varianta, než když si máma jednou vymyslela, že začne prodávat wakeboardy. Nesmí však zapomínat, že sem Monu přijela hlavně přesvědčit, aby to tady zavřela.

„To bude určitě dobrý,“ odpoví Erika smířlivě. „Víš přece, že Martinova rodina žije v Hallandu a holky tam mají kamarády.“ Když dá Mona demonstrativně ruce v bok, Erika si odkašle. „Ale samozřejmě to s ním zkusím probrat... ještě jednou.“

Erika svěsí ramena a ukousne si kousek čerstvé housky. Její máma se odjakživa považovala za odborníka přes rodinné soužití. Podle ní by měla být vztahová terapie součástí každého hotelového pobytu a během dospívání se Erika často za máminy nevyžádané rady styděla. Zatímco ostatní matky nabízely svým dcerám filmové večery s popcornem a malováním nehtů, Mona nabízela důvěrné rozhovory o způsobu, jak v sobě pomocí krystalů nalézt svou vnitřní bohyni. A přestože je už Erika ve stavu, kdy si na Monin charakter jakž takž zvykla, naskočí jí husí kůže pokaždé, když se jí máma snaží dávat rady do života ohledně jejího manželství nebo když se jí snaží podstrčit nějakou balijskou sošku plodnosti.

Lina, která už dojedla, seskočí ze židle a obejmě Eriku kolem pasu.

„Mami, už můžu jít?“

„Jasně. Ale nejdřív poděkuj babičce za svačinu.“

„Díky, babi,“ řekne.

„Není zač, zlatíčko,“ usměje se Mona. „Mám tady kufr plný věcí, které jsem ještě nestihla probrat, je v Dickensově pokoji. To je ten zelený.“

Lina přikývne a rozeběhne se nahoru do schodů.

„Já už půjdu,“ řekne Doris a sklídí po sobě nádobí.

„Ale odpoledne přijdeš, vid’?“ zeptá se Mona vážným hlasem.

Doris se zamyslí a pak rezignovaně přikývne.

„Ale jenom kvůli tobě,“ odpoví a odejde.

Mona zůstane za barem, aby sklídila zbývající hrnečky.

„Musím jít vařit oběd, ale ty zůstaň tady a odpočiň si, potom se spolu najíme.“

„Já ti pomůžu, mami.“

„Ne, to není třeba. Máš přece dovolenou.“

„Nech toho. Řekni mi, s čím ti můžu pomoci.“

„Tak jo,“ vzdychne Mona. „Tak sbal tylobalové misky, co jsou v troubě.“

„Jasně. Chceš, abych obědy i rozvezla?“

Zavrtí hlavou.

„To nejde. Nevíš kam a každý očekává, že mu to jídlo přinesu já.“

„Ale, mami. Já ti chci pomoci.“

„Já vím, holčičko,“ přikývne Mona. „Tak bys mohla hlídat pokladnu, zatímco budu pryč, abych nemusela zavírat? Bůh je mi svědkem, že je mi každá koruna dobrá.“

„Jasně. A žádnou jinou práci pro mě nemáš?“

„Můžeš uvařit těstoviny k boloňské omáčce, co je na sporáku.“

„Fajn,“ odpoví Erika.

„Víš, jak se vaří špagety, vid’?“

„Jasně že vím.“

Mona si zavěsí kabelku přes rameno.

„Důležité je dát do hrnce hodně vody a sůl a vařit těstoviny o chvíli kratší dobu, než stojí v návodu. Potom dáš hrnek uvařené vody stranou, a když na špagety naliješ olivový olej, tak ji do nich přimícháš.“

„Jo, mami,“ vzdychne.

„Použij ten v té hezké lahvi. Musí to být extra virgin.“

„Jasně,“ odvětví Erika a zakouří očima. „Neměj strach, tohle snad zvládnou.“

Mona se usměje a před odchodem ještě pohladí Eriku po tváři.

„Jsem moc ráda, že jste tady. Za tři čtvrtě hodinky jsem zpátky, a kdyby něco, tak volej.“

Když Mona odejde se zabalenými krabičkami s jídlem, všimne si Erika, že v rohu místnosti stojí stará promáčkla konev na mléko. Její máma miluje blešáky a každý rok z nich do hotelu přináší další a další harampádí. A jelikož ještě k tomu nedokáže nic vyhodit, má Erika obavy, že jednoho dne bude hotel tak přeplněný věcmi, že nepůjdou zavřít vchodové dveře.

Rozhlédne se kolem sebe a usoudí, že když se posune pár stolů, tak jedna police by se vedle dveří ještě měla vejít. Dokonce by to ani nemuselo vypadat špatně a Mona by tam možná mohla vystavit ještě něco dalšího na prodej. Ale pak si Erika připomene, že tu není proto, aby ji povzbuzovala v dalších nápadech.

Unaveně se opře o pult. Erika musí Monu nějakým způsobem přimět k tomu, aby si uvědomila, že není možné, aby tu dál takhle dělala. Obě tohle místo milují, ale Mona to tady sama všechno neudře, a pokud nechce být pořád nemocná a mít bolesti, tak prostě musí odejít na odpočinek.

Všechno by bylo snazší, kdyby tady byl Martin, posteskně si Erika. On je jedním z mála lidí, na které Mona dá. Jenže Martin tady není. Erika si musí poradit sama. Otázkou ale je, jak na to, aniž by mámě ublížila.

4

Patricia vystoupí z autobusu a sleduje, jak se za ním při odjezdu zvíří obláček prachu. Slunce stojí vysoko, a tak si zastíní oči, když se otáčí na druhou stranu. Nemůže uvěřit, že je tady, že znovu absolvovala celou tu dlouhou cestu až sem do Ljusskäru.

Vysune madlo kufru a přemýšlí, kterým směrem asi leží hotel. Při své minulé návštěvě byla ubytovaná v Ystadu a na cestu sem do Ljusskäru si pronajala auto, ale tuhle chybu už znovu neudělá. V půjčovně měli jen auta s manuální převodovkou a Patricia, která takové auto nikdy neřídila, měla na klikaté cestě podél pobřeží co dělat.

Úzká hlavní ulice je jak vymetená, ale o kus dál stojí kiosek, který vypadá, že má otevřeno. Patricia zvažuje, že by k němu zašla, ale když pohlédne na opačnou stranu a spatří moře, tak jí dojde, že musí jít tím směrem.

Svižným krokem vyrazí po hrbolatém chodníku. Cestou zahlédne krásný šedo-zelený dům s mechově zelenými okny, který jí kupodivu připadá povědomý. Možná si ho pamatuje ze své minulé návštěvy nebo z některého z Madeleininých dopisů. Než zmizela, stihla poslat celkem čtyři a Patricia je všechny četla tolikrát, že je zná celé nazpaměť.